

Økonomi- og indenrigsminister Simon Emil Ammitzbølls talepapir

Anledning	ULØ Temamøde
Dato / tid	D. 23. maj, kl. 15-16
Talens varighed	12 minutter
Sted	2-080, Folketinget

Det talte ord gælder

Disposition for talen

- **Vækst og reformer**
 - Vækst i hele Danmark
 - Udflytning af statslige arbejdspladser
 - Stadig behov for strukturreformer

- **Udligningssystemet**
 - Udligningen understøtter kommunerne i hele landet
 - Det generelle system er suppleret med særlige ordninger
 - Refusionsomlægning og arbejdet i Finansieringsudvalget
 - Regeringen afventer afslutningen af Finansieringsudvalgets arbejde

- **Færgeområdet**
 - Gode erfaringer med tilskud til nedsættelse af færgetakster
 - Evaluering af tilskudsordningerne

Indledning

- Tak for invitationen til dette temamøde om landdistriktspolitik.
- For regeringen og for mig er det vigtigt med vækst og udvikling i hele Danmark.
- Jeg vil her i mit oplæg komme rundt om vækst og reformer, udligningssystemet samt færgeområdet med fokus på, hvilken betydning det har for landdistrikterne.
- Jeg ser frem til at drøfte emnerne med jer bagefter.

Vækst og reformer

- Vi er ved at lægge den økonomiske krise bag os, og væksten og jobskabelsen er for alvor vendt tilbage til dansk økonomi.
- Vækst giver velstand og større muligheder.
- I 2016 steg beskæftigelsen i den private sektor med 52.000 personer. Det er godt for den enkelte – som kommer ind på arbejdsmarkedet og kan forsørge sig selv – og det er godt for statskassen.

- Beskæftigelsesfremgangen er kommet alle dele af samfundet til gode. Fremgangen er sket bredt på tværs af uddannelse, lønniveau og geografi.
- Den positive udvikling skyldes ikke mindst de mange reformer, som har forbedret strukturerne på arbejdsmarkedet. Det er et bevis på, at reformer virker. Reformerne har givet plads til en større jobvækst, end der ellers ville have været mulig.

Vækst i hele Danmark

- Mit fokus, som økonomi- og indenrigsminister, ligger på at skabe gode rammer for vækst i **hele** landet.
- For mange har der tegnet sig et billede af et Danmark i to hastigheder.
- Én del med voksevækst centreret omkring Østjylland og hovedstadsområdet, og én del uden voksevækst – i landdistrikterne.
- Virkeligheden er langt mere nuanceret. Vækst kan ikke altid være jævnt fordelt. Nye vækstvirksomheder og

synergieffekter kan give særlig fremgang et sted. Andre steder kan det oprindelige hovederhverv komme i krise, og det kan igen brede sig til andre erhverv.

- Sidste måned offentliggjorde regeringen en Regional- og Landdistriktpolitisk redegørelse. Rapporten viser, at de sidste års positive tendenser fortsætter. Målt på en række indikatorer går det nu **tydeligt** bedre de fleste steder i landet.
- Det glæder mig. For regeringen er det afgørende, at **hele** Danmark får del i opsvinget.

Udflytning af statslige arbejdspladser

- Regeringen ønsker også at bidrage til en mere lige geografisk fordeling af de statslige institutioner. Der er derfor iværksat en udflytning af knap 3.900 statslige arbejdspladser.
- Det vil være med til at skabe mere aktivitet i en række områder.
- Langt størstedelen af udflytningen vil være på plads inden udgangen af i år. Næste år vil regeringen fremlægge forslag

til yderligere udflytning, baseret på erfaringerne fra den første runde.

- Regeringen har igangsat et arbejde med at fjerne barrierer, der bremser væksten og modvirker fremgang. Vi arbejder efter det man kalder en flerstrengt strategi.

Stadig behov for strukturreformer

- Gennem fortsatte reformer vil regeringen skabe grundlag for vækst i **alle** dele af landet.
- Selv om konjunkturerne er gunstige, har dansk økonomi stadig grundlæggende udfordringer.
- Det offentlige udgiftstryk og skattetrykket skal reduceres strukturelt. Og vi skal have en stærkere produktivitetsvækst.
- Reformbehovet bliver ikke mindre af, at der nu er de første spæde tegn på kapacitetspres i dansk økonomi.
- Flere og flere virksomheder melder, at de har svært ved at rekruttere den nødvendige arbejdskraft. Udfordringerne gør sig gældende i mange erhverv og i alle dele af landet.

- Der er ikke tale om overophedning. Men situationen kan hurtigt udvikle sig.
- Vi skal blive ved med at gennemføre reformer, der øger arbejdsudbuddet. Det skal blandt andet ske ved at sikre, at det bedre kan betale sig at arbejde og yde en ekstra indsats.
- Vi skal fortsætte med at gennemføre reformer, så vi kan få flere ind på arbejdsmarkedet og sikre et længerevarende opsving i **hele** Danmark.

Udligningssystemet

- Jeg vil også gerne komme ind på det kommunale udligningssystem, som jo har stor betydning for finansieringen af opgaverne i land- og yderkommunerne.

Udligningen understøtter kommunerne i hele landet

- I Danmark løser kommunerne langt størstedelen af de borgerrettede opgaver. Derfor er der også opbygget et kommunalt udligningssystem, som i meget høj grad tager højde for, at kommunerne har forskellige vilkår for at løse opgaverne.

- Det understøtter, at kommuner i alle dele af landet kan levere en rimelig service til borgerne.
- For land- og yderkommunerne gælder fx, at udligningssystemet udligner de forskelle, der er som følge af et svagere beskatningsgrundlag.
- Og i opgørelsen af kommunernes udgiftsbehov bliver der ikke alene taget højde for forskelle i befolkningens alder, uddannelse, arbejdsmarkedstilknytning m.m.
- Der bliver også taget højde for ekstra udgifter på grund af større afstande i spredt befolkede områder og for de strukturelle udfordringer, der er for kommuner med befolkningstilbagegang.
- Set over en årrække er der i kriterierne for udligning gradvist taget mere og mere hensyn til de vilkår, der gælder i disse dele af landet.

Det generelle system er suppleret med særlige ordninger

- Det generelle tilskuds- og udligningssystem suppleres desuden af en række mindre ordninger.

- Det gælder f.eks. de tilskud, der gives til ø-kommunerne Læsø, Samsø, Ærø og Bornholm, tilskud til kommuner med mindre øer samt særtilskud målrettet vanskeligt stillede kommuner.
- Og her er der netop også med den nyligt vedtagne lovændring oprettet en ny særtilskudspulje på 300 mio. kr.
- Den nye særtilskudspulje afspejler, at regeringen har omprioriteret midler til fordel for land- og yderkommuner.
- Før gik de 300 mio. kr. til større bykommuner og kommuner i hovedstadsområdet med socialt belastede boligområder. Nu går de til kommuner, der generelt set har vanskelige økonomiske vilkår og strukturelle udfordringer.
- Alt i alt har vi et samlet system, der i høj grad holder hånden under kommunerne, herunder land- og yderkommunerne.
- Men det er samtidig vigtigt, at systemet er indrettet på en måde, så den enkelte kommune stadig har en tilskyndelse til at løse opgaverne så effektivt som muligt og til at understøtte vækst og få ledige i beskæftigelse.

- Hensigten med udligningen er at give kommunerne ensartede vilkår, men udligningen bestemmer ikke, at serviceniveauerne skal være ens. Det er op til den enkelte kommune at vælge og tage ansvar for den service, man tilbyder. Det er en del af det kommunale selvstyre, og der skal være plads til forskelligheder.

Refusionsomlægning og arbejdet i Finansieringsudvalget

- Jeg vil også kort nævne refusionsomlægningen og arbejdet i Finansieringsudvalget.
- I 2015 vedtog Folketinget ændringer i refusionssystemet på beskæftigelsesområdet. Formålet var at styrke beskæftigelsesindsatsen i kommunerne.
- Uden andre tiltag i udligningssystemet ville det kunne give økonomiske tab i nogle kommuner med vanskelige vilkår i forhold til befolkningssammensætning og arbejdsmarked.
- Men der er så også med virkning fra 2016 gennemført nogle første tilpasninger i udligningen, og der er etableret en overgangsordning, der tager hånd om de økonomiske forskydninger mellem kommunerne på den korte bane.

- Finansieringsudvalgets igangværende arbejde udspringer af refusionsomlægningen. Her arbejder udvalget på at finde løsninger, så der heller ikke skabes ubalancer mellem kommunerne på længere sigt.
- Arbejdet i Finansieringsudvalget blev i efteråret 2016 forlænget med et år, så udvalget også kan inddrage konsekvenserne af et nyt ejendomsvurderingssystem.
- Ændringer i udligningen kan derfor først gennemføres med virkning fra 2019. Men for at sikre ro om kommunernes økonomi i 2018 forlænges den nuværende overgangsordning, så den også gælder for 2018.

Regeringen afventer afslutningen af Finansieringsudvalgets arbejde

- Der er naturligvis en del interesse for arbejdet i Finansieringsudvalget. For regeringen er det vigtigt, at ændringer i udligningen sker på et solidt fagligt grundlag.
- Regeringen afventer afslutningen af arbejdet i Finansieringsudvalget, der skal være færdigt ved udgangen

af 2017. Regeringen vil herefter tage stilling til et samlet oplæg om udligningsændringer.

- Regeringen vil lægge vægt på, at en samlet løsning bidrager til et system, som er mere enkelt, og som bygger videre på de styrkede kommunale incitament, der var udgangspunktet for refusionsomlægningen.

Fægeområdet

- Her til sidst vil jeg helt kort komme ind på fægeområdet.

Tilskud til nedsættelse af færgetakster

- Nedsættelse af færgepriserne bidrager til væksten i turisterhvervet og kan være med til at styrke bosætningen på øerne.
- Landevejsprincippet er kommet rigtig godt fra land. Godt hjulpet på vej af en masse god markedsføring lokalt.
- Jeg ser frem til, at vi forhåbentlig her i starten af juni kan vedtage lovforslaget, der sikrer en gradvis udvidelse af landevejsprincippet til at gælde hele året, bortset fra de 6 uger i skolernes sommerferie.

- Jeg vil gerne kvittere for det gode og brede samarbejde, vi har på færgeområdet på tværs af partiskel.

Evaluering af tilskudsordningen

- Som I nok er bekendt med, har jeg valgt at fremrykke evalueringen af tilskudsordningen, så den nu bliver sat i gang her i efteråret i stedet for at vente til 2020, som det ellers var planlagt.
- Der er sket rigtig meget på færgeområdet i den seneste tid.
- Vi har lyttet til stemmer på de danske øer, der har understreget, hvor vigtig prisen på en færgebillet er for turisterhvervet og bosætningen på øerne.
- Ministeriet begynder som nævnt evalueringsarbejdet til efteråret.
- Herefter skal der tages politisk stilling til en eventuel justering af de nuværende tilskudsordninger.